

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 328/2013-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. júna 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Š. F., P., t. č. vo výkone trestu I., vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prezumpciu neviny zaručeného v čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 2 T 163/2008-1315 z 20. januára 2009, rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 3 To 38/2009-1497 z 18. januára 2012 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Tdo 82/2012 z 24. januára 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Š. F. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. apríla 2013 telefaxom (doplnená 9. apríla 2013 predložením originálu) doručená sťažnosť Š. F., P., t. č. vo výkone trestu I. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prezumpciu nevinu zaručeného v čl. 50 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 2 T 163/2008-1315 z 20. januára 2009, rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 To 38/2009-1497 z 18. januára 2012 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Tdo 82/2012 z 24. januára 2013.

Sťažovateľ podaním doručeným ústavnému súdu 31. mája 2013 doplnil pôvodnú sťažnosť o namietané porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 2 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 3 To 38/2009-1497 z 18. januára 2012.

Zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu 8. apríla 2013 a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ (spolu s obžalovaným P. B.) bol rozsudkom okresného súdu č. k. 2 T 163/2008-1315 z 20. januára 2009 uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu podvodu formou spolupáchatel'stva podľa § 20 k § 221 ods. 1 a ods. 3 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), za čo bol podľa § 221 ods. 4 za použitia § 38 ods. 2 Trestného zákona odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní desať rokov so zaradením na jeho výkon do ústavu s maximálnym stupňom stráženia podľa § 48 ods. 3 písm. e) Trestného zákona. Zároveň bol sťažovateľovi podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1 Trestného zákona uložený ochranný dohľad na dobu jedného roka.

Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom krajský súd rozsudkom č. k. 3 To 38/2009-1497 z 18. januára 2012 rozhodol podľa § 319 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) tak, že odvolanie sťažovateľa zamietol (bod II výroku napadnutého rozsudku krajského súdu). Okrem toho krajský súd podľa § 321 ods. 1 písm. d) a písm. f) a ods. 3 Trestného poriadku zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o náhrade škody a u obžalovaného P. B. vo výrokoch o uloženom treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu (bod I výroku rozsudku krajského súdu) a sám o týchto otázkach rozhodol.

Sťažovateľ vzhľadom na presvedčenie, že pri rozhodovaní okresného súdu a krajského súdu došlo k pochybeniam, podal proti rozsudku okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu dovolanie, o ktorom najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 Tdo 82/2012 z 24. januára 2013 rozhodol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku tak, že ho odmietol z dôvodu nesplnenia dôvodov dovolania.

Podľa názoru sťažovateľa rozhodnutiami všeobecných súdov (okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu) došlo k porušeniu ním označených práv, čo odôvodňuje takto:

«... v rozsudku súdu prvého stupňa absolútne nedošlo k hodnoteniu dôkazov (a jeho odôvodnenie je tak nepreskúmateľné) a hodnotenie dôkazov vykonané v rozsudku odvolacieho súdu je v extrémnom rozpore s dôkazmi vykonanými pred súdom prvého stupňa, teda skutkové zistenia a z nich vyplývajúce právne závery sú v extrémnom nesúlade s vykonanými dôkazmi – v dôsledku čoho došlo k porušeniu mojich Ústavou Slovenskej republiky... zaručených práv a slobody...

Taktiež je Ústavný súd oprávnený a kompetentný zasiahnuť aj do rozhodnutia súdu v dovolacom konaní, pokiaľ toto rozhodnutie postráda akékoľvek racionálne zdôvodnenie založené na skutočne vykonaných dôkazoch a teda zistených a nepochybných skutočnostiach a je s nimi v extrémnom rozpore. V mojom prípade touto sťažnosťou taktiež napádané rozhodnutie dovolacieho súdu takým rozhodnutím nepochybne je...

... súd prvého stupňa hodnotenie dôkazov absolútne nevykonal, keďže v rámci svojho hodnotenia vo všeobecnej rovine konštatoval (súhrnné zistenie), že obrana obžalovaných bola v plnom rozsahu vyvrátená vykonaným dokazovaním...

... je nutné hodnotiť ako zákonnému postupu nevyhovujúce také odôvodnenie rozsudku, ktoré sa uspokojí len s neprípustným súhrnným zistením a len vo všeobecnej rovine uvádza, že na základe vykonaných dôkazov mal súd za preukázané určité skutočnosti, hoci aj príkladmo doložené, ako to bolo aj v posudzovanom prípade...

... preto považujem rozsudok súdu prvého stupňa za neodôvodnený, keď súd prvého stupňa sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie (absolútnym nevyhodnotením väčšiny vykonaných dôkazov) a v konečnom dôsledku je preto napadnutý rozsudok aj nepreskúmaný...

... vo vzťahu k vykonanému znaleckému dokazovaniu súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku vyvodil skutkové zistenie, ktoré nevyplýva z vykonaného dôkazu... Samotná znalkyňa... v rámci svojho výsluchu na hlavnom pojednávaní pripustila (po oboznámení mojim obhajcom o údají v pečiatke poškodeného), že táto skutočnosť by určite mala vplyv na jej zistenia a teda i záver posudku ak by o nej vedela v čase vypracovania posudku. Zo strany súdu prvého stupňa... došlo k neprípustnej tzv. deformácii dôkazu...

Ak odvolací súd vo svojom rozsudku uviedol, že súd prvého stupňa postupoval v súlade so zákonom... potom je nutné takýto záver odvolacieho súdu považovať rovnako za neudržateľný, a to s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti.

... som... jednoznačne presvedčený, že hodnotenie... dôkazov bolo zo strany všeobecných súdov absolútne nepresvedčivé (ak vôbec nejaké bolo – súd prvého stupňa) a skutkové zistenia oboch vyššie uvedených rozhodnutí všeobecných súdov sú tak nedôvodné a pri oboch rozhodnutiach absentuje ich racionálny charakter...

Ako súd prvého stupňa tak i odvolací súd nedodržali pri rozhodovaní vysoký štandard pokiaľ ide o hodnotenie dôkazov samotných a vykonanými dôkazmi nebolo preukázané jednoznačne a s najvyšším možným stupňom istoty, ktorú je možno od ľudského poznania požadovať, t. j. nad akúkoľvek rozumnú pochybnosť, že som sa dopustil spolu s P... B... skutku popísaného v skutkovej časti výroku rozsudku súdu prvého stupňa, čo malo za následok porušenie môjho základného práva na spravodlivé súdne konanie, zakotveného v čl. 46 ods. 1 Ústavy resp. č. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd..., ako aj princípu prezumpcie neviny zakotveného v čl. 50 ods. 2 Ústavy, resp. čl. 6. Ods. 2 Dohovoru a z neho vyplývajúceho subprincípu *in dubio pro reo*, a v súvislosti s tým aj porušenie môjho práva na osobnú slobodu, zakotveného v čl. 17 ods. 1 Ústavy...

Dôvodnosť dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku som... videl jednoznačne v tom, že skutkové zistenia súdu prvého ako aj druhého stupňa neodôvodňujú naplnenie objektívnej ako aj subjektívnej stránky skutkovej podstaty stíhaného trestného činu ako jeho obligatórnych náležitostí.

Dovolací súd uviedol, že vo vzťahu k dovolaniu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nezistil žiadnu opodstatnenosť mojich námietok, pretože skutkový stav tak, ako bol zo strany súdov nižšieho stupňa zistený, je pre dovolací súd záväzný, pričom sa stotožnil aj s právnym posúdením...

Dôvodnosť dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku som... napádal v tom, že podstatný dôkaz, o ktorý podľa môjho názoru oprel svoje rozhodnutie prvostupňový ako aj odvolací súd a ktorému prispôbil ostatné úvahy, teda dôkaz spočívajúci v Znaleckom posudku KEU PZ a v následnom výsluchu znalca na hlavnom pojednávaní, nebol vykonaný zákonným spôsobom...

Podľa znaleckého posudku... sporná Zmluva o sprostredkovaní bola vyhotovená v rozmedzí rokov 2004 - 2005... Znalkyňa však nemala k dispozícii pri znaleckom skúmaní iné zistenia. Na hlavnom pojednávaní... bola oboznámená s tým, že údaj v pečiatke spoločnosti... za lomítkom - číslo „691“ predstavuje kód príslušného daňového úradu, ktorý bol platný iba do 30. 04. 2001, teda bol v čase 22. 04. 2001 aktuálny, ale v čase údajného vzniku Zmluvy o sprostredkovaní podľa znalkyne už dávno aktuálny nebol.

Podľa týchto nových skutočností logika znalkyne neobstojí... na otázku obhajcu znalkyňa uviedla..., že takúto vedomosť nemala, ale v prípade, že by to pri vypracovávaní znaleckého posudku vedela, by táto skutočnosť jej zistenia určite ovplyvnila, avšak do akej miery bez ďalšieho skúmania nevie posúdiť.

Obhajca... navrhoval doplnenie znaleckého posudku..., súd to však odmietol bez bližšieho zdôvodnenia...

Dovolací súd však podľa môjho názoru nesprávne pochopil a následne vyhodnotil skutočnosti, ktorými odôvodňujem dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku... Dovolací súd absolútne nezdôvodnil, prečo aj napriek vyjadreniu znalkyne

o tom, že novo zistené skutočnosti môžu mať vplyv na jej zistenia, je možné znalecký posudok hodnotiť ako dôkaz vykonaný zákonným spôsobom... Ako je... zrejmé, znalkyňa na záveroch svojho znaleckého posudku na hlavnom pojednávaní nezotrvala.

... namietam tú skutočnosť, že takto súd nevykonal sám, z úradnej povinnosti náležite zistiť a objasniť skutkový stav veci a pri tom vykonať všetky do úvahy prichádzajúce dôkazy bez ohľadu na to, či sú v prospech resp. neprospech obžalovaného.

Dôvodnosť dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku som... videl aj v tom, že prvostupňový súd vykonal výsluchy svedkov a poškodeného, ktoré sú obsahom spisového materiálu a zaznamenané v zápisnici ako aj na zvukovom zázname z hlavného pojednávania, pričom týchto poučil, ale ani jeden zo svedkov a poškodených neuviedol, že právo v zmysle § 130 ods. 2 Trestného poriadku nevyužíva, teda že sa práva odmietnuť vypovedať vzdáva...

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia dovolacieho súdu... vyplýva, že dovolací súd sa s týmito skutočnosťami ani nezaoberal...

Podaným dovolaním som všeobecným súdom vytýkal aj porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Tento dôvod som predovšetkým videl v tom, že o mojej vine bolo rozhodnuté bez toho, aby sa prvostupňový ako aj odvolací súd zaoberali odstránením rozporov, v dôsledku čoho pri dokazovaní postupovali v rozpore s ustanoveniami § 2 ods. 10 a 12 Trestného poriadku.

... je... nepochopiteľné, že ešte prvostupňový súd nielenže prijal obžalobu, ale aj rozhodol o jeho vine a uložil mi trest výlučne na základe účelovo a nikým a ničím nepotvrdených dôkazov zo strany poškodenej spoločnosti.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu, a to najmä z odôvodnenie odsudzujúceho rozsudku, musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané a zistené skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona vo vzťahu k otázke viny a trestu. V tomto smere zostáva namieste konštatovanie, že súdy hodnotili dôkazy jednostranne, v môj neprospech a vôbec sa nezaoberali a žiadnym spôsobom nevyhodnotili moje obranné tvrdenia.

Z... preukázaných dôvodov mal už prvostupňový súd aplikovať jednu zo základných zásad trestného konania, a to zásadu „in dubio pro reo“, pretože pochybnosti, ktoré vznikli už v prípravnom konaní a po celý čas konania vrátane konania pred súdom sa znásobovali, použitie tejto zásady nevyhnutne ako logický následok prinášali...

Vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu dovolací súd v odôvodnení napadnutého uznesenia iba konštatoval, že zákon pre jeho uplatnenie predpokladá nie každé porušenie práva na obhajobu, ale len jeho zásadné porušenie, ktorým je porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, pričom všetky ostatné práva, ktoré sú vyjadrením práva na obhajobu a podmienky na spoľahlivé zistenie objektívnej pravdy boli v predmetnej veci riadne zabezpečené.

... rovnako aj dovolací súd nedodrжал pri rozhodovaní vysoký štandard pokiaľ ide o vyhodnotenie a zdôvodnenie dovolacích dôvodov, čo malo za následok porušenie môjho základného práva na spravodlivé súdne konanie, zakotveného v čl. 46 ods. 1 Ústavy resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd..., ako aj princípu prezumpcie nevinu zakotveného v čl. 50 ods. 2 Ústavy, resp. čl. 6 ods. 2 Dohovoru a z neho vyplývajúceho subprincípu in dubio pro reo, a v súvislosti s tým aj porušenie môjho práva na osobnú slobodu, zakotveného v čl. 17 ods. 1 Ústavy.»

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Okresný súd Považská Bystrica rozsudkom č. k. 2 T/163/2008-1315 zo dňa 20. 01. 2009 a Krajský súd v Trenčíne rozsudkom č. k. 3 To/38/2009-1497 zo dňa 18. 01. 2012 porušili sťažovateľovo základné právo podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru, podľa čl. 50 ods. 2 Ústavy a čl. 6 ods. 2 Dohovoru a v súvislosti s tým i sťažovateľovo základné právo podľa čl. 17 ods. 1 Ústavy.

2. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 6 Tdo 82/2012 zo dňa 24. 01. 2013 porušil sťažovateľovo základné právo podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru, podľa čl. 50 ods. 2 Ústavy a čl. 6 ods. 2 Dohovoru a v súvislosti s tým i sťažovateľovo základné právo podľa čl. 17 ods. 1 Ústavy.

3. Rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 2 T/163/2008-135 zo dňa 20. 01. 2009 a rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 3 To/38/2009-1497 zo dňa 18. 01. 2012 sa zrušujú a vec sa vracia na ďalšie konanie.

4. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6 Tdo 82/2012 zo dňa 24. 01. 2013 sa zrušuje.“

V podaní doručenom ústavnému súdu 31. mája 2013 sťažovateľ uviedol:

«Rozhodnutiami súdov konajúcich vo veci, bolo porušených viacero základných ľudských práv a slobôd, okrem práv a slobôd, ktoré boli namietané v pôvodnej sťažnosti ide aj o právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky... o právo na spravodlivý proces garantované aj Dohovorom o ochrane ľudských práva a slobôd v čl. 6 ods. 1... Ako aj právo garantované Listinou základných práva a slobôd v čl. 36 ods. 1...

Uvedené práva boli porušené aj tým spôsobom, že trestný čin, za ktorý bol odsúdený... nebol kvalifikovaný ako pokračujúci trestný čin...

... Pokračovanie v trestnej činnosti je taká trestná činnosť, keď jednotlivé čiastkové konania – čiastkové útoky naplňajú rovnakú skutkovú podstatu trestného činu. V rámci danej skutkovej podstaty môže ísť aj o napĺňanie rôznych alternatív toho istého trestného činu... V podstate ide o uskutočňovanie vopred uváženého plánu...

Mám za to, že boli naplnené všetky zákonom stanovené znaky na to, aby bol daný čin posudzovaný ako pokračovací. A vzhľadom na túto skutočnosť poukazujem na ustanovenie čl. 50 ods. 6 Ústavy SR „Trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.“

Aj na porušené ustanovenie § 2 ods. 1 Trestného zákona...

Ďalším v pôvodnej sťažnosti neuvedeným porušeným právom je právo vyplývajúce z čl. 7 Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd „1. Nikoho nemožno uznať za vinného zo spáchania trestného činu na základe skutku alebo opomenutia, ktoré v čase jeho spáchania nie je považované podľa vnútroštátneho alebo medzinárodného práva za trestný čin. Takisto nesmie byť uložený trest prísnejší, než aký bolo možné uložiť v čase spáchania trestného činu.“

A teda trestnosť činu, ako i trest za tento čin mali byť správne posudzované podľa ustanovení zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon a nie podľa ustanovení zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon. Keďže zákon č. 140/1961 Zb. je v tomto prípade pre páchatel'a priaznivejší...»

V doplnení sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

«1. Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR uznesením (správne má byť rozsudkom, pozn.) Krajského súdu Trenčín zo dňa 18. 1. 2012, sp. zn. 3 To/38/2009, ktorým bolo zamietnuté odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 20. 1. 2009, sp. zn. 2 T/163/2008 porušené bolo.

2. Základné právo sťažovateľa na ochranu osobnej slobody vyplývajúce z čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 17 ods. 2 Ústavy SR uznesením (správne má byť rozsudkom, pozn.) Krajského súdu Trenčín zo dňa 18. 1. 2012, sp. zn. 3 To/38/2009, ktorým bolo zamietnuté odvolanie odsúdeného proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 20. 1. 2009, sp. zn. 2 T/163/2008 porušené bolo.

3. Uznesenie (správne má byť rozsudok, pozn.) Krajského súdu Trenčín zo dňa 18. 1. 2012, sp. zn. 3 To/38/2009, ktorým bolo zamietnuté odvolanie odsúdeného proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica 2 T/163/2008 (správne má byť 20. januára 2009, pozn.), sp. zn. 6 T 24/2008 (správne má byť 2 T 163/2008, pozn.) sa zrušuje a vec sa Krajskému súdu Trenčín vracia na ďalšie konanie.

4. Krajský súd Trenčín je povinný do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zaplatiť finančné zadostučinenie sťažovateľovi vo výške 4.000,- eur na účet právneho zástupcu sťažovateľa...

4. (správne má byť 5., pozn.) Krajský súd Trenčín je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konanie do 15 dní vo výške 331,13 € od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu...»

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia

označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Ústavný súd predovšetkým poznamenáva, že sťažovateľ v doplnení sťažnosti doručenej ústavnému súdu 31. mája 2013 uviedol konkrétnu podobu návrhu rozhodnutia – nálezu (jeho petit), aký požadoval vydať ústavným súdom. V doplnení sťažnosti tak nežiadal vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom rozhodnutiami okresného súdu a najvyššieho súdu, ako to v pôvodnej sťažnosti (doručenej 8., resp. 9. apríla 2013) prezentoval. Ústavný súd však v snahe vyhnúť sa prílišnému formalizmu posúdil námietky tak, ako vyplývajú jednak z petitu sťažnosti, ako aj z petitu uvedeného v jej doplnení.

Zároveň je potrebné podotknúť, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom sťažovateľa. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, preto v danej veci ústavný súd rozhodoval o porušení tých práv (zaručených v čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1 a 2 a čl. 5 ods. 1 dohovoru) a iba v súvislosti s tými rozhodnutiami, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľ domáha v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti. Tvrdenia o porušení iných práv (zaručených v čl. 50 ods. 6 ústavy, v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a v čl. 7 dohovoru), ktoré sťažovateľ uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, je podľa názoru ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť jeho argumentácie (napr. III. ÚS 149/04, III. ÚS 235/05, II. ÚS 65/07).

Vzhľadom na uvedené za predmet sťažnosti považoval ústavný súd namietanie porušenia základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prezumpciu neviny zaručeného v čl. 50 ods. 2 ústavy, ako aj v čl. 6 ods. 2 dohovoru, práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 1 dohovoru a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť

rozsudkom okresného súdu č. k. 2 T 163/2008-1315 z 20. januára 2009, rozsudkom krajského súdu č. k. 3 To 38/2009-1497 z 18. januára 2012 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Tdo 82/2012 z 24. januára 2013.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 50 ods. 2 ústavy každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.

Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

- a) zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom;
- b) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie osoby preto, že sa nepodrobila rozhodnutiu vydanému súdom podľa zákona, alebo preto, aby sa zaručilo splnenie povinnosti ustanovenej zákonom;
- c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní;
- d) iné pozbavenie slobody maloletého na základe zákonného rozhodnutia na účely výchovného dohľadu alebo jeho zákonné pozbavenie slobody na účely jeho predvedenia pred príslušný orgán;

e) zákonné držanie osôb, aby sa zabránilo šíreniu nákazlivej choroby, alebo duševne chorých osôb, alkoholikov, narkomanov alebo tulákov;

f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, sa považuje za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.

1. K namietanému porušeniu práv rozsudkom okresného súdu č. k. 2 T 163/2008-1315 z 20. januára 2009

Pokiaľ ide o namietané porušenie označených práv rozsudkom okresného súdu ako prvostupňového súdu, ústavný súd uvádza, že vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“), môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

Inými slovami, pokiaľ je o ochrane sťažovateľom označeného práva alebo slobody oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd jeho sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zisťoval, či ochranu týchto práv, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, neposkytuje iný všeobecný súd na základe

sťažovateľovi dostupných opravných prostriedkov predstavujúcich účinné právne prostriedky nápravy namietaného porušenia jeho práv.

Podľa § 306 ods. 1 Trestného poriadku opravným prostriedkom proti rozsudku súdu prvého stupňa je odvolanie.

Podľa § 307 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku ak tento zákon neustanovuje inak, rozsudok môže odvolaním napadnúť obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka...

Podľa § 307 ods. 2 Trestného poriadku osoba oprávnená podať odvolanie proti niektorému výroku rozsudku môže ho napadnúť aj preto, že taký výrok nebol urobený, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 321 ods. 1 Trestného poriadku odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj

a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby,

b) pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,

c) ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy,

- d) ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona,
- e) ak je uložený trest neprimeraný, alebo...

Z citovaných ustanovení Trestného poriadku vyplýva, že sťažovateľ disponoval možnosťou uplatniť svoje námietky o pochybení prvostupňového súdu prostredníctvom podaného odvolania, ktorú aj využil. Ako vyplýva z obsahu sťažnosti, proti rozsudku okresného súdu č. k. 2 T 163/2008-1315 z 20. januára 2009 podal sťažovateľ riadny opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom rozhodoval krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To 38/2009 a rozhodol o ňom rozsudkom z 18. januára 2012. Krajský súd bol v rozsahu svojho preskúmvacieho oprávnenia ako druhostupňového súdu oprávnený a v podstate aj povinný v prípade zistenia zásahu prvostupňového súdu do základných práv a slobôd sťažovateľa týmto právam a slobodám poskytnúť ochranu.

Ústavný súd preto, vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), sťažnosť sťažovateľa v tejto časti (vo vzťahu k postupu a rozhodnutiu krajského súdu) už po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému porušeniu práv rozsudkom krajského súdu č. k. 3 To 38/2009-1497 z 18. januára 2012

2.1 Ústavný súd vo vzťahu k namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv rozsudkom krajského súdu v prvom rade poznamenáva, že rozsudok krajského súdu č. k. 3 To 38/2009-1497 z 18. januára 2012 už bol na základe sťažnosti podanej 21. marca 2012 fyzickou osobou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy pre porušenie základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru (obžalovaného P. B.) predmetom konania pred ústavným súdom, ktorý o tejto sťažnosti rozhodol uznesením č. k. IV. ÚS 338/2012-14 z 3. júla 2012 tak, že ju odmietol. Podstata

námietok sa pritom v oboch sťažnostiach prekrýva, t. j. v oboch sťažnostiach sú namietané rovnaké skutočnosti.

V tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že nemá žiaden racionálny dôvod sa od svojho predošlého záveru odkláňať, zvlášť ak vo veci nenastala žiadna rozhodujúca zmena v okolnostiach prípadu.

Ústavný súd preto len opakuje, že podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Sťažovateľ predovšetkým namieta „nepresvedčivosť“ hodnotenia dôkazov krajským (ale aj okresným) súdom, „nedôvodnosť“ skutkových zistení uvedených v rozhodnutiach a absenciu racionálneho charakteru napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Podľa názoru sťažovateľa vykonanými dôkazmi v trestnom konaní nebolo jednoznačne preukázané, že sa dopustil skutku popísaného v skutkovej časti výroku rozsudku prvostupňového súdu.

Krajský súd rozsudkom č. k. 3 To 38/2009-1497 z 18. januára 2012 odvolanie sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu z 20. januára 2006 zamietol, k čomu v relevantnej časti odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol:

«Okresný súd na hlavných pojednávaniach 11., 12. a 13. novembra 2008 a 20. januára 2009 vykonal vo vzťahu ku skutku všetky dostupné a potrebné dôkazy v záujme zistenia skutkového stavu veci, objasnenia všetkých skutočností významných pre rozhodnutie a na podklade vykonaných dôkazov správne zistil okolnosti, za ktorých obžalovaní Š. F. a P. B. spáchali skutok uvedený vo výrokovej časti napadnutého rozsudku. V odôvodnení rozsudku v súlade s ustanovením § 168 ods. 1 Tr. por. vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako sa vyrovnal s obhajobou obžalovaných i akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. So zreteľom na to, že dôkazy, na ktoré poukázal v odôvodnení napadnutého rozsudku okresný súd na seba navzájom nadväzujú, navzájom sa podporujú a dopĺňajú, nemal ani odvolací súd pochybnosti o správnosti skutkových záverov súdu prvého stupňa. Aj keď obidvaja obžalovaní spáchanie skutku popreli v podstate s tým odôvodnením, že predmetná suma bola na podklade príkazu obžalovaného Š. F. ako konateľa a vedúceho organizačnej zložky obchodnej spoločnosti M. J. M. C., s. r. o. zo dňa 21. februára 2006 z účtu spoločnosti M. J. M. C., s. r. o. prevedená na účet spoločnosti A. obžalovaného P. B. na podklade naplnenia podmienok zmluvy o sprostredkovaní medzi oboma týmito spoločnosťami, uzatvorenej dňa 22. apríla 2001, podľa ktorej spoločnosť obžalovaného B. sprostredkovala obchody pre M. J. M. C., s. r. o., dovážala tovar a vykonávala kompletný servis a po nariadení hlavného pojednávania a vykonaní prvého z nich dňa 11. novembra 2008 začali obidvaja obžalovaní napriek tomu, že po preštudovaní vyšetrovacieho spisu 23. júna 2008 (obžalovaní Š. F. a P. B.), resp. 25. júna 2008 (ich vtedajší spoločný obhajca JUDr. V. F.) nemali s výnimkou návrhu na oboznámenie správy Slovenských telekomunikácií o budúcej zmene telefónnych čísiel a návrhu na vypracovanie znaleckého posudku z odboru klinickej psychológie žiadne ďalšie návrhy na doplnenie vyšetrovania, predkladať podľa nich novo objavené dôkazy, na ktoré si spomenuli osoby, s ktorými mali a majú dobré vzťahy (č. l. 1266 - svedok S. B., „náhodou“ našiel disketu s opisom zmluvy o sprostredkovaní, č. l. 1297 - svedok Ing. K. U. „pri triedení dokladov našiel šmirák“ s poznámkami obž. B., ktoré mali slúžiť ako podklad pre vypracovanie spornej zmluvy o sprostredkovaní...), vykonaným dokazovaním na hlavných pojednávaniach im bolo spáchanie tohto skutku aj podľa názoru odvolacieho súdu

jednoznačne preukázané, pretože na hlavných pojednávaniach bolo vykonané veľké množstvo objektívnych dôkazov, citovaných v rozsudku okresného súdu, ktoré predovšetkým jednoznačne spochybňujú okolnosť, že by údajná zmluva o sprostredkovaní bola uzatvorená už 22. apríla 2001. O jej existencii totiž nemali vedomosť osoby, tiež konkrétne identifikované v odôvodnení napadnutého rozsudku, ktoré by o nej - ak by existovala - museli vedieť a nikto z týchto osôb ju nielenže nevidel, ale nebola zahrnutá ani do žiadneho auditu vykonaného v kritickom období. Poškodená spoločnosť M. J. M. C., s. r. o. pritom nemala žiadny záujem na uzatváraní sprostredkovateľských zmlúv a predmetná suma, ktorá bola na spoločnosť A. obžalovaného P. B. vyplatená, predstavovala (v porovnaní) zisk spoločnosti M. J. M. C., s. r. o. za obdobie viac ako jedného roka. Obžalovaný Š. F. pritom nielenže nemal oprávnenie na uzatvorenie takejto zmluvy, ale už vôbec nie ani oprávnenie na vydanie príkazu na prevod sumy vo výške 355.506,87 Eur (v tom čase 10.710.000,- Sk) na účet spoločnosti obžalovaného P. B. a takýmto spôsobom navyše postupoval už v čase, keď mu bolo známe, že nielenže nemá oprávnenie na prevod uvedenej sumy, ale že z funkcie konateľa a vedúceho organizačnej zložky obchodnej spoločnosti bude ešte v ten istý deň odvolaný. S usvedčujúcimi svedeckými výpoveďami predovšetkým R. R., generálneho manažéra poškodenej obchodnej spoločnosti, I. G., Ing. K. Ch., Ing. I. T., finančnej riaditeľky spoločnosti, zodpovedajúcej aj za účtovníctvo, I. Š., M. L. a J. H. – s výnimkou výpovedí svedkov, ktorí mali kamarátski, prípadne príbuzenski vzťah s obžalovanými (K. U., JUDr. J. D., Bc. P. O., O. B. - matka obžalovaného - každý z nich vypovedal k údajnej zmluve o sprostredkovaní z 22. 4. 2001, pričom však v ich výpovediach existujú podstatné rozpory, preto tieto výpovede, boli správne vyhodnotené ako nehodnoverné) - korešpondovali v podstate aj všetky ostatné vo veci vykonané dôkazy a z nich predovšetkým závery znaleckého posudku Kriministického a expertízneho ústavu Policajného zboru v Bratislave, ku ktorému na hlavnom pojednávaní vypovedala znalkyňa pplk. RNDr. A. U., CsC. (a to aj s prihliadnutím na odvolacími námietkami vytýkané okolnosti, o ktorých znalkyňa nevedela v čase písomného vyhotovenia posudku) auditorské správy poškodenej spoločnosti zo sledovaného obdobia i ďalšie, ktoré sú podrobne citované v písomnom odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa. Vychádzajúc potom z takto správne zisteného skutkového stavu nepochybil okresný súd ani keď konanie obidvoch obžalovaných právne

posúdil ako obzvlášť závažný zločin podvodu spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák.

Odvolací súd dospel k rovnakým skutkovým zisteniam a právnym záverom ako okresný súd a osvojil si tiež dôvody a úvahy, ktorými ten rozviedol a vysvetlil svoje zistenia i právne závery, preto v podrobnostiach len poukazuje na príslušnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku.»

Ako z citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, druhostupňový súd uviedol jednoznačné dôvody, prečo odvolanie sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu č. k. 2 T 163/2008-1315 z 20. januára 2009 zamietol. Ústavný len znova zopakuje, čo už vo vzťahu k tomuto rozhodnutiu (jeho odôvodneniu hoci aj v súvislosti s iným sťažovateľom) uviedol v už spomenutom uznesení č. k. IV. ÚS 338/2012-14 z 3. júla 2012, a to, že krajský súd v napadnutom rozsudku (aj prostredníctvom odôvodnenia prvostupňového rozsudku) zrozumiteľne a bez zjavných logických protirečení vysvetlil svoj skutkový a tomu zodpovedajúci právny záver, čím ako odvolací súd poskytol dostatočnú ochranu základným právam (zaručeným ústavou) a právam (zaručeným dohovorom) sťažovateľa. Odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu je dostatočné, a to tak z hľadiska jeho súladu s § 168 ods. 1 Trestného poriadku, ako aj z hľadiska jeho ústavnej konformnosti. Rozsudok krajského súdu sa nejaví ako svojvoľný či arbitrárny, keďže v súlade s požiadavkami kladenými na odôvodnenia rozhodnutí súdov v zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu dostatočne objasňuje jeho skutkový a právny základ (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Samotná skutočnosť, že krajský súd si neosvojil interpretáciu výsledkov dokazovania a ich právne posúdenie z pohľadu sťažovateľa, nemôže ešte viesť k záveru o porušení v sťažnosti označených práv podľa ústavy a dohovoru.

Pokiaľ ide o spôsob, akým krajský súd hodnotil dôkazy vykonané súdom prvého stupňa, ústavný súd pripomína svoju stabilizovanú judikatúru, v zmysle ktorej nie je zásadne oprávnený ani povinný preskúmať a posudzovať skutkové zistenia a právne názory všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Ústavný súd zásadne nepreskúmava, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav, pretože to je v právomoci opravných

všeobecných súdov. Ústavnou kompetenciou ústavného súdu je v prípadoch napadnutia rozhodnutí (opatrení alebo iných zásahov) všeobecných súdov kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem a postupu, ktorý im predchádzal, s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo rozhodnutím (opatrením alebo iným zásahom) došlo k porušeniu základného práva alebo základnej slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne I. ÚS 20/03, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05).

Vzhľadom na uvedené bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto časti považovať za zjavne neopodstatnenú a ako takú ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť.

2.2 Pokiaľ ide o námietku porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že konanie sťažovateľa nebolo kvalifikované ako „pokračujúci trestný čin“, ako aj tým, že trestnosť činu mala byť posudzovaná a trest mal byť uložený v tomto prípade podľa skoršieho zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov z dôvodu, že to bolo pre sťažovateľa priaznivejšie, ústavný súd konštatuje, že uvedené skutočnosti sťažovateľ v konaní pred všeobecnými súdmi nenamietal, a to ani v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu a ani v dovolaní proti rozsudku súdu druhého stupňa. Sťažovateľ, zastúpený v trestnom konaní kvalifikovaným obhajcom, teda nevyužil aktívny prístup k obhajobe, a teda neprejavil snahu ovplyvniť z tohto hľadiska rozhodnutie krajského súdu alebo najvyššieho súdu vo svoj prospech alebo dať im možnosť, aby sa vyvarovali prípadného porušenia jeho práv podľa ústavy alebo dohovoru.

Pretože sťažovateľ námietky možného porušenia svojich práv nevyužil v konaní pred krajským súdom ale ani najvyšším súdom pred ich rozhodnutiami, ústavný súd jeho

sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

3. K namietanému porušeniu práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Tdo 82/2012 z 24. januára 2013

Ústavný súd v súvislosti s namietaným porušením práv sťažovateľa uznesením najvyššieho súdu len znova pripomína, že nie je ďalšou inštanciou v sústave všeobecného súdnictva, ale nezávislým orgánom ochrany ústavnosti pôsobiacim mimo tejto sústavy. Z tohto postavenia mu preto v okolnostiach tohto prípadu ani neprislúcha posudzovať, či námietkam sťažovateľa podaným prostredníctvom dovolania malo byť vyhovené. Ústavný súd však musí zaujať stanovisko k tomu, či rozhodnutie o nich spĺňa požiadavku ústavnosti spočívajúcu v ústavne konformnom výklade dotknutej právnej úpravy a v náležitom odôvodnení rozhodnutia.

Najvyšší súd v odôvodnení svojho uznesenia sp. zn. 6 Tdo 82/2012 z 24. januára 2013, ktorým dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu č. k. 3 To 38/2009-1497 z 18. januára 2012 v spojení s rozsudkom okresného súdu č. k. 2 T 163/2008-1315 z 20. januára 2009 odmietol, uviedol skutkové okolnosti skúmanej trestnej veci, dôvody, pre ktoré bolo sťažovateľom podané dovolanie, citoval relevantné normy príslušného procesno-právneho predpisu (Trestného poriadku) a ďalej uviedol:

„Pokiaľ ide o výhradu obvineného, spočívajúcu konkrétne v tom, že konajúce súdy v danom prípade nesprávne vyhodnotili výpovede jednotlivých svedkov a listinných dôkazov, tak tu treba zdôrazniť tú skutočnosť, že nie je predmetom skúmania dovolacieho súdu, akým spôsobom sa súdy nižších stupňov vysporiadali s hodnotením jednotlivých dôkazov, resp. aké závery z vykonaného dokazovania vyvodili, pretože tu ide o otázky skutkového charakteru, ktoré sú v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. z dovolacieho konania vylúčené. Uvedené pritom rovnako platí tiež i pre odmietnutie vykonania obvineným navrhovaných dôkazov, ktorých vykonanie ani jeden z konajúcich súdov nepovažoval za potrebné z hľadiska náležitého zistenia skutkového stavu (v tomto smere vid' i uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. decembra 2009, sp. zn.

2 Tdo 45/2009, uverejnené pod R 21/2010). Len s poukazom na nesúhlas s hodnotením dôkazov, resp. odmietnutím vykonania navrhovaných dôkazov nemožno vyvodzovať žiadny dovolací dôvod.

Tak zo znenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ako aj z inštitútu dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku je zrejmé, že trestné konanie je v zásade dvojinštančné, a že Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o dovolaní obvineného je viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili sudy nižšej inštanície. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu či nápravu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa.

Čo sa týka v danom prípade uplatneného dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., tak ani v tomto smere Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil žiadnu opodstatnenosť námietok obvineného, pretože ako už aj bolo skôr spomenuté, skutkový stav tak, ako bol zo strany súdov nižších stupňov zistený je pre dovolací súd záväzný a pokiaľ ide potom o jeho právne posúdenie, tak toto je i podľa jeho názoru správne, keďže posudzovaný skutok naplňa všetky znaky skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu podvodu spolupáchatelstvom podľa § 20 k 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák.

Opätovne sa pritom v tejto súvislosti javí ako žiaduce poukázať na to, že to, aké dôkazy sudy vykonali, ako ich následne vyhodnotili a aké závery z vykonaného dokazovania vyvodili je otázka skutkových zistení, ktorú dovolací súd v predmetnom konaní už nemá oprávnenie preskúmať a to aj vo vzťahu k tomu či daná zmluva bola fiktívnou, ako je to konštatované v skutkovej vete výrokovej časti napadnutého rozsudku.

V tomto smere považoval za potrebné dodať zároveň tiež to, že je výsostným právom súdu zvážiť akú voľbu dôkazného prostriedku použije pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. práva podľa § 2 ods. 1 Tr. por. a či určitú skutkovú okolnosť, ktorú považuje za dokázanú, bude overovať ďalšími dôkaznými prostriedkami.

Uvedené závery dovolacieho súdu možno použiť aj pri argumentácii o neexistencii dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., ktorý mal spočívať v nezákonnom vykonaní znaleckého posudku, resp. neochote súdov vykonať ďalší znalecký posudok. Dovolací súd nezistil žiadne pochybenie pri pribratí, vypracovaní posudku ani pri výsluchu znalca na hlavnom pojednávaní.

Je taktiež zrejmé, že súd riadne poučil účastníkov konania a títo vypovedali až po takomto poučení, navyše táto okolnosť bola obvinenému známa už počas konania na súde 1. stupňa a nenamietal ju a to ani v odvolaní (§371 ods. 4 Trestného poriadku).

Pokiaľ ide o ostatný uplatňovaný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. treba zdôrazniť tú skutočnosť, že zákon pre jeho uplatnenie predpokladá nie každé porušenie práva na obhajobu, ale len jeho zásadné porušenie. Zásadným porušením práva na obhajobu, zakladajúcim uvedený dôvod dovolania, sa pritom rozumie predovšetkým porušenie ustanovení o povinnej obhajobe.

Právo na obhajobu sa vzťahuje na celé trestné konanie a všetkým orgánom činným v trestnom konaní ako aj súdu je uložené umožniť osobe, proti ktorej sa konanie vedie, uplatnenie jej práv. Zmyslom tejto základnej zásady je zabezpečiť úplnú ochranu zákonných záujmov a práv obvineného, prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu veci a tiež k vydaniu zákonného a spravodlivého rozhodnutia.

Z obsahu spisu je zrejmé, že obvinený mal v konaní pred súdom možnosť navrhnovať predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, čo napokon aj využil a o týchto návrhoch súdy aj zákonným spôsobom rozhodli. Taktiež všetky ostatné práva, ktoré sú vyjadrením práva na obhajobu a podmienky na spoľahlivé zistenie objektívnej pravdy boli v predmetnej veci riadne zabezpečené.

Nemožno však úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. na podklade toho, že sa návrhu na vykonanie dôkazu nevyhovelo, alebo sa obvinený domnieva, že jeho vina nebola preukázaná bez pochybností a mal byť oslobodený.

Na základe vyššie uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené v enunuciáte tohto uznesenia.“

Ústavný súd podobne ako v prípade namietaného porušenia práv rozsudkom krajského súdu aj v tomto prípade konštatuje, že najvyšší súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia absolútne dostatočným spôsobom vysporiadal s námietkami sťažovateľa. Svoje závery oprel o konkrétne ustanovenia Trestného poriadku, ktoré vyložil a aplikoval v súlade s požiadavkami kladenými na ústavou zaručenú súdnu ochranu a dohovorom zaručené spravodlivé súdne konanie. Najvyšší súd dal sťažovateľovi odpovede na všetky ním

nastolené otázky, a teda k vybaveniu dovolania sťažovateľa došlo zo strany všeobecného súdu ústavne konformným spôsobom.

V každom prípade postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľa nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda najvyšší súd v danom prípade neporušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu a jeho právo na spravodlivé súdne konanie nesprávnou a svojvoľnou aplikáciou a výkladom práva. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným. Ingerencia ústavného súdu do výkonu právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje.

Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

4. K namietanému porušeniu základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy, základného práva na prezumpciu nevinu zaručeného v čl. 50 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 2 dohovoru a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 1 dohovoru

Keďže ústavný súd nezistil porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu ani jeho práva na spravodlivé súdne konanie, je zřejmé, že rozhodnutia

všeobecných súdov, na základe ktorých bol sťažovateľ pozbavený osobnej slobody (odsúdený na trest odňatia slobody), je potrebné považovať za vydané v súlade s príslušnými zákonnými ustanoveniami, a teda sú správne aj z ústavnoprávneho hľadiska, t. j. sú ústavne konformné. Preto aj pozbavenie osobnej slobody sťažovateľa spĺňa všetky atribúty požadované jednak čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 1 dohovoru. Rovnako tak nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva na prezumpciu neviny zaručeného v čl. 50 ods. 2 ústavy, ako aj v čl. 6 ods. 2 dohovoru, pretože konečným odsudzujúcim rozhodnutím v trestnej veci, ktoré (rozhodnutie) nie je z hľadiska dodržania ochrany základných práv imperfektné a ktorým bola v konečnom dôsledku vyslovená vina (v tomto prípade sťažovateľa), logicky nemôže dôjsť k porušeniu práva na prezumpciu neviny.

Z týchto dôvodov ústavný súd aj v tejto časti sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Pretože sťažnosť bola ako celok odmietnutá a rozhodovanie o ďalších požiadavkách sťažovateľa (zrušenie napadnutých rozhodnutí, vrátenie veci všeobecným súdom na ďalšie konanie, priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a náhrady trov právneho zastúpenia) je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 ústavy), k čomu v tomto prípade nedošlo, bolo bez právneho významu sa týmito požiadavkami zaoberať.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. júna 2013